

"चुलढाणा पठारावरील पर्थटन स्थळांचे भौगोलिक विश्लेषण"

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ,
अमरावती

समाजविज्ञान विद्याशाखेच्या भूगोल विषयातील
आचार्य यदवीसाठी सादर केलेला
शोध प्रबंध

♦ संशोधक ♦

दिलीप निळकंठराव लांजेवार
एम.ए., डॉ.एम., एम.फिल., मंट
महावाक्य प्राप्त्याक्ष
मातोडी इंस्टीट्यूट गोटे महाविद्यालय, वाराणसी

♦ यांगोदारक ♦

डॉ. विजय ब. खराते
एम.ए., एम.वी.एम., एम.फिल., डॉ.एम.डॉ., नेट
भूगोल विद्याग प्रभुत्व
कला व विज्ञान महाविद्यालय, कामरुगाव, नि. वाराणसी

जून २०१६

अनुक्रमांकिका

	पृष्ठ क्रमांक
प्रतिज्ञापत्र	१
प्रमाणपत्र	२
ऋणनिर्देश	३
सारणी सूची	४
नकाशा सूची	५
आलेख सूची	६
फोटो प्लेट सूची	७

प्रकरण १	प्रस्तावना	पृष्ठ-इकाई
१.१	प्रस्तावना	१
१.२	पर्यटनाच्या व्याख्या	४
१.३	पर्यटनाच्या अर्थ व स्वरूप	७
१.४	पर्यटनाची व्यापती	९
१.५	पर्यटनाचे महत्त्व	११
१.६	भारतातील पर्यटनाचा विकास	१३
१.७	महाराष्ट्रातील पर्यटनाचा विकास	१७
१.८	पूर्व साहित्य अवलोकन	२१
१.९	गृहितके	२४
१.१०	उद्दिष्टे	२५
१.११	तथ्य संकलन व संशोधन पद्धती	२६
१.१२	अभ्यास क्षेत्राची व विषयाची निवड	२८
	संदर्भ सूची	३१

प्रकरण २	बुलडाणा पठाराची भौगोलिक पार्श्वभूमी	पृष्ठ-इकाई
२.१	प्रस्तावना	३३
२.२	स्थान व विस्तार	३४
२.३	प्राकृतिक घटक	३५
२.३.१	भूगर्भरचना	३५
२.३.२	प्रवाह प्रणाली	३९
२.३.३	हवामान	४३

	२.३.४ मृदा	४७
	२.३.५ नैसर्गिक वनस्पती	५०
२.४	सामाजिक व सांस्कृतिक घटक	५३
	२.४.१ लोकसंख्या	५३
	२.४.२ भूमी उपयोजन	६७
	२.४.३ वाहतूक व दळणवळण	७०
	२.४.४ जलसिंचन	७२
	संदर्भ सूची	७४

प्रकरण ३	पर्यटन स्थळांच्या विकासावर परिणाम करणारे घटक	७६-११२
	३.१ प्रस्तावना	७६
	३.२ उद्दिष्टे	७७
	३.३ तथ्य संकलन व संशोधन पद्धती	७८
	३.४ स्पष्टीकरण	७८
	३.५ भौगोलिक घटक	७९
	३.५.१ भूरचना	८०
	३.५.२ हवामान	८४
	३.५.३ मृदा	८८
	३.५.४ प्रवाह प्रणाली	९१
	३.५.५ वने	९४
	३.५.६ वन्य पशूपक्षी	९७
	३.६ सामाजिक व सांस्कृतिक घटक	९८
	३.६.१ वाहतूक व दळणवळण	९८
	३.६.२ धार्मिक घटक	१०२
	३.७ ऐतिहासिक व सांस्कृतिक घटक	१०५
	३.८ निष्कर्ष	१११
	संदर्भ सूची	११२

प्रकरण ४	बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळांचे प्रकार व प्रारूपाचे वितरण	११३-१८६
	४.१ प्रस्तावना	११३
	४.२ उद्देश	११३

४.३	तथ्य संकलन व संशोधन पद्धती	८८६
४.४	स्पष्टीकरण	८८७
४.५	बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळांचे प्रकार (निरीक्षण पद्धत)	८८८
४.५.१	नैसर्गिक पर्यटन स्थळे	८८८
४.५.२	धार्मिक स्थळे	८९०
४.५.३	सांस्कृतिक व ऐतिहासिक पर्यटन स्थळे	८९०
४.५.४	कृषी पर्यटन केंद्र	८९४
४.६	बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळांचे प्रकार (सांख्यिकीय पद्धत)	८९५
४.७	बुलढाणा पठारावरील धर्म/पंथ निहाय धार्मिक पर्यटन स्थळे	८९८
४.८	भौगोलिक प्रदेशानुसार बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळांचे वितरण	९०१
४.९	बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळांचे अभिक्षेत्रीय वितरणाचे प्रारूप	९०३
४.१०	निष्कर्ष	९०८
	संदर्भ सूची	९०९

प्रकरण ५	बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळांचे स्थल-कालावधीत अंतर	११५-१२८
	५.१ प्रस्तावना	११७
	५.२ उद्दिष्टे	११८
	५.३ तथ्य संकलन व संशोधन पद्धती	११८
	५.४ स्पष्टीकरण	११९
	५.५ बुलढाणा पठारावरील पर्यटन-यात्रा स्थळे कालावधीचे वितरण	१२०
	५.५.१ ऋतूनुसार बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळांचे कालदर्शक वितरण	१२४
	५.५.२ बुलढाणा पठारावरील प्रत्येक महिन्यातील पर्यटन स्थळांचे सरासरी स्थलदर्शक अंतर	१२५

५.६	बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळांचे प्रारूप	२०९
५.७	निष्कर्ष	२१७
	संदर्भ सूची	२१८

प्रकरण ६	बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळे आणि वाहतूक प्रणाली	२१४-२३४
६.१	प्रस्तावना	२०४
६.२	उद्दिष्टे	२११
६.३	तथ्य संकलन व संशोधन पद्धती	२१४
६.४	स्पष्टीकरण	२१४
६.५	वाहतूक सेवा साधनांचे व रस्त्यांचे प्रकार	२१२
६.६	पर्यटन स्थळे त्यांची वाहतूक व्यवस्था आणि दर्जी	२१८
६.७	पर्यटन स्थळांची श्रेणीत्मक रचना आणि वाहतूक प्रारूप	२२२
६.८	पर्यटन स्थळांच्या वाहतूक प्रणालीचे प्रारूप	२२७
६.९	निष्कर्ष	२२८
	संदर्भ सूची	२२९

प्रकरण ७	पर्यटन स्थळास भेट देणाऱ्या पर्यटकांचे प्रारूप	२३०-२६८
७.१	प्रस्तावना	२३०
७.२	उद्दिष्टे	२३१
७.३	तथ्य संकलन व संशोधन पद्धती	२३२
७.४	स्पष्टीकरण	२३२
७.५	पर्यटकांचे लोकसंख्याशास्त्रीय वैशिष्ट्ये	२३२
७.६	पर्यटकांचे आगमन प्रारूप	२३५
७.७	निष्कर्ष	२६४
	संदर्भ सूची	२६७

प्रकरण ८	बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळी उपलब्ध सोयी सुविधेचे विश्लेषण	२६९-३०९
८.१	प्रस्तावना	२६९
८.२	उद्दिष्टे	२७०

C.३	तथ्य संकलन व संशोधन पद्धती	२६४
C.४	स्पष्टीकरण	२६५
C.५	पर्यटन स्थळी उपलब्ध सोयी सुविधेचे विश्लेषण	२६५
C.५.१	वाहतूक सुविधा	२६५
C.५.२	निवास सुविधा	२६५
C.५.३	भोजन सुविधा	२६५
C.५.४	पिण्याच्या पाण्याची सुविधा	२६६
C.५.५	पार्किंग सुविधा	२६६
C.५.६	सुरक्षेसंबंधी सुविधा	२६७
C.५.७	प्रसाधनगृहांची सुविधा	२८९
C.५.८	बाजार सुविधा	२९०
C.६	पर्यटन स्थळी उपलब्ध सोयी सुविधेविषयी पर्यटकांचे मत	२९३
C.७	पर्यटन स्थळी उपलब्ध घटकांबाबत पर्यटकांची समाधान पातळी	२९९
C.७.१	छ्याचस्थापनातील घटकानुसार सरासरी समाधान (Ni)	३०२
C.८	निष्कर्ष	३०६
*	संदर्भ सूची	३०८

प्रकरण ९	बुलडाणा पठारावरील पर्यटन स्थळे आणि त्यांची श्रेणी	३१०-३२७
९.१	प्रस्तावना	३१०
९.२	उद्दिष्टे	३११
९.३	तथ्य संकलन व संशोधन पद्धती	३१२
९.४	स्पष्टीकरण	३१२
९.५	पर्यटन स्थळांचे श्रेणीत्पक्क वर्गीकरण	३१३
९.५.१	पर्यटन स्थळांचे श्रेणीवार प्राप्तप	३१४
९.५.२	पर्यटन स्थळांची संभाव्य स्थिती	३१५
९.६	निष्कर्ष	३१६
*	संदर्भ सूची	३१७

प्रकरण १०	निरीक्षणात्मक परिक्षण	₹४६७५४
	१०.१ प्रस्तावना	३२८
	१०.२ निष्कर्ष	३३९
	१०.३ समस्या	३३६
	१०.४ उपाययोजना	३४४

	संदर्भ ग्रंथ सूची	₹४८८५४
--	-------------------	--------

परिशिष्टे	प्रकार
१. (अ) प्रश्नावली - पर्यटकांसाठी प्रश्नावली	i
१. (ब) प्रश्नावली - व्यावसायिकांसाठी प्रश्नावली	ii
१. (क) प्रश्नावली - स्थानिकांसाठी प्रश्नावली	v
२. बुलढाणा पठारावरील लोकसंख्येची व्यावसायिक संरचना (२०११)	vii
३. बुलढाणा पठारावरील पर्यटन स्थळांचा दर्जा	viii
४. पर्यटन स्थळांचा वाहतूक दर्जा ठरविण्यासाठी मूल्यांचे मापदंड	ix
५. कार्यात्मक निरेशकांना दिलेली क्रममूल्ये	x
६. पर्यटन स्थळी उपलब्ध सोयी सुविधा	xii